

ŞANLIURFA TİCARET BORSASI

MISIR RAPORU 2018

2017 yılında mısır ekim alanı 639.084 ha, üretim 5.900.000 ton iken, 2018 yılında ise ZMO olarak yaptığımız araştırmalar sonucunda ekim alanınının 600.000- 615.000 hektar civarında, üretim ise 5.500.000-5.600.000 ton aralığında olacağını tahmin etmekteyiz.2018 yılında mısır ekim alanları 2017 yılına göre yaklaşık % 10'luk bir daralma olmuştur."

Mısır insan gıdası, hayvan yemi ve endüstri ham maddesi olarak kullanılan bir bitkidir. Ayrıca sap ve yaprakları hayvan yemi olarak değerlendirilmekte, kâğıt yapımı ve küçük çapta hasır el işleri yapımında da kullanılmaktadır. Bu tüketim alanlarının yanı sıra çerezlik olarak da tüketilmektedir. Mısırın son yıllarda artan üretim miktarına paralel olarak yem, yağ ve tatlandırıcı sektörü ile biyoyakıt-biyometanol üretiminde kullanımı da artmaktadır.

Mısır; tropik, subtropik ve ılıman iklim kuşaklarında yetiştirilebildiği için Antartika haricinde dünyanın hemen her yerinde tarımı yapılabilmektedir. Ülkemizde tahıllar içerisinde buğday ve arpadan sonra en geniş ekim alanına sahip olan mısır, ana ürün ve ikinci ürün olarak üretilmektedir.

Mısır Üretimimiz

Türkiye’de 1961 yılında 705 bin ha alanda, 1970 yılında ise 646 bin ha alanda mısır ekimi yapılır iken 1980 yılında bu miktar 583bin ha alana düşmüştür. Sonraki yıllarda ise 1961 yılındaki ekim alanı değerine yaklaşamamıştır. Verim miktarı ise modern mısır üretim tekniklerinin uygulaması, hibrit tohum kullanımının yaygınlaştırılması, mısır üretiminin sulanan alanlara kaydırılması ve belli düzeylerde gübre kullanımının sağlanması ile artmıştır.

2018 yılında ise ZMO olarak yaptığımız araştırmalar sonucunda ekim alanınının 600.000- 615.000 hektar civarında, üretim ise 5.500.000-5.600.000 ton aralığında olacağını tahmin etmekteyiz.2018 yılında mısır ekim alanları 2017 yılına göre yaklaşık % 10'luk bir daralma olmuştur. Burada en büyük neden, üreticinin daha kârlı olması nedeniyle pamuk ekimini tercih etmesidir. 2018 yılı Ocak-Temmuz ayları arasında ülkemiz 2 milyon ton mısır ithal ederek karşılığında 410,5 milyon dolar para ödemiştir

Çizelge-1. Türkiye’de Mısır Ekim Alanı, Üretim ve Verimi

YIL	Ekilen Alan (ha)	Üretim (Ton)	Verim (Kg/ha)	YIL	Ekilen Alan (ha)	Üretim (Ton)	Verim (Kg/ha)
1961	705.000	1.017.000	1,44	2010	593.552	4.310.000	7,26
1970	646.000	1.040.000	1,61	2011	585.713	4.200.000	7,17
1980	583.000	1.240.000	2,13	2012	622.600	4.600.000	7,39
1990	514.665	2.100.000	4,08	2013	659.222	5.900.000	8,95
2000	552.820	2.300.000	4,16	2014	655.663	5.950.000	9,07
2005	600.000	4.200.000	7,00	2015	686.169	6.400.000	9,33
2006	528.284	3.811.000	7,21	2016	679.537	6.400.000	9,42
2007	516.960	3.535.000	6,84	2017*	639.084	5.900.000	9,23
2008	593.710	4.274.000	7,20	2018**	580.000	5.295.000	9,13
2009	591.279	4.250.000	7,19	*TUİK / **ZMO Tahmini			

Kaynak: FAOstat

Türkiye’ de mısır üretimi 1. ürün ve 2. ürün olarak farklı dönemlerde yapılmaktadır.1.ürün olarak; Adana, Osmaniye, Hatay, Sakarya, Gaziantep, Manisa, İzmir, Aydın ve Konya’da, 2.ürün olarak; Şanlıurfa ve Mardin illerinde üretilmektedir. Özellikle GAP bölgesinde sulanabilir alanların artması nedeniyle Güneydoğu Anadolu Bölgesi de potansiyel mısır üretim alanı olma durumundadır.

Çizelge-2. Bölgelere Göre Mısır Ekiliş Alanları ve Üretimi

BÖLGELER	2014		2015		2016		2017	
	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)	Alan (da)	Üretim (ton)
Marmara	636.925	575.931	621.512	560.791	621.512	560.791	638.541	555.180
Karadeniz	625.993	236.176	656.617	259.171	656.617	259.171	646.288	264.552
İç Anadolu	822.955	828.922	1.004.226	997.578	1.004.226	997.578	1.107.041	1.059.606
Ege	726.518	756.876	740.826	775.132	740.826	775.132	630.914	643.874
Akdeniz	2.001.230	2.053.274	2.016.399	2.148.250	2.016.399	2.148.250	1.866.909	1.942.990
G. D. Anadolu	2.027.000	1.916.125	1.723.109	1.630.385	1.723.109	1.630.385	1.459.065	1.404.125
Doğu Anadolu	41.078	32.696	37.503	28.693	37.503	28.693	42.084	29.673
Toplam	6.881.699	6.400.000	6.800.192	6.400.000	6.800.192	6.400.000	6.390.842	5.900.000

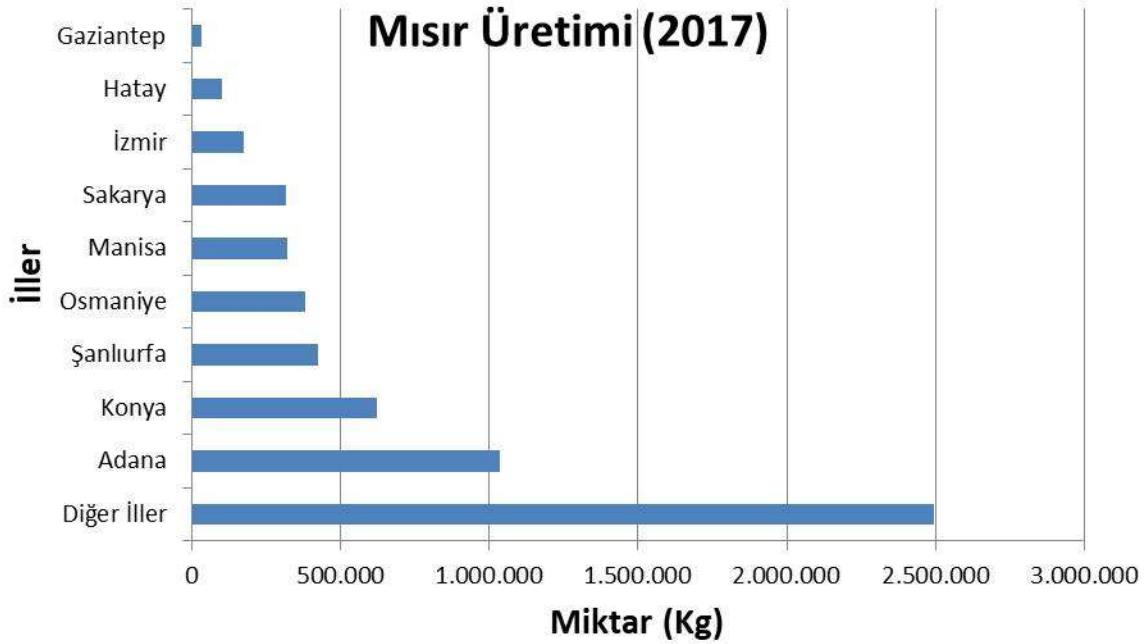
Kaynak: TMO

2017 yılında mısır üretimimizin %18'si Adana'da, %11'i Konya'da, %7'si Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir

Çizelge-3. İllere Göre Mısır Üretim miktarı(ton)

İLLER	2013	2014	2015	2016	2017
Adana	915.284	1.005.651	1.015.428	1.086.606	1.036.130
Konya	353.552	382.099	558.190	638.300	621.884
Şanlıurfa	732.125	581.560	687.598	547.715	422.950
Osmaniye	326.705	360.346	341.996	386.052	381.604
Manisa	331.092	364.339	330.197	353.449	319.117
Sakarya	350.974	343.988	316.567	302.723	316.283
İzmir	211.811	208.323	189.848	197.798	173.336
Hatay	213.598	183.898	208.605	199.360	98.718
Gaziantep	37.161	30.707	39.387	37.020	33.093
Türkiye	5.900.000	5.950.000	6.400.000	6.400.000	5.900.000

Kaynak: TÜİK

Grafik-1 İllere Göre Mısır Üretimimiz

Mısır, mısırdan elde edilen nişasta bazlı şeker (NBS) nedeniyle beslenme ile ilgili tartışmaların odağında yer almaktadır. Bu tartışmaların dayanağını, GDO'lu mısırların bu amaçla kullanılması ve NBS'lerin sağlıkla ilgili her geçen gün ortaya çıkan zararları oluşturmaktadır. Özellikle GDO'lu mısırlarla ilgili tartışmalar kamuoyunda karşılık bulmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, Hammadde ve Şeker Fiyatları Yönetmeliği'nde 16/05/2009 tarihinde yapılan değişiklikle yurt içine arz edilecek olan NBS üretiminde yerli mısır kullanılması şartı getirilmiştir.

Silajlık Mısır Üretimi

Silaj yeşil sulu bitkilerin havasız ortamlarda turşulaştırılması ile elde edilen hayvan yemleridir. Ülkemizde hayvan beslenmesinde mısır silajı kullanımı yaygınlaşmakta ve buna paralel olarak silaj amacı ile mısır ekimi artmaktadır.

Hayvancılık için önemli bir kaba yem kaynağı olan silajlık mısır ekiminde ise 2017 yılına göre 2018 yılında % 4-5 lik bir artış söz konusudur. Ülkemizde ekilen toplam mısır ekim alanının % 75'i danelik,% 25'i ise silajlık mısır olarak üretimi yapılmaktadır.

2017 yılında 23 milyon ton mısır silajı üretimi gerçekleşmiş olup, %11'lik payı ile İzmir ilk sırada gelmektedir.

Çizelge-4. İllere Göre Silajlık Mısır Üretim Miktarı* (ton)

İller	2013	2014	2015	2016	2017	2017%
İzmir	2.427.316	2.512.303	2.601.432	2.608.225	2.678.156	11,46
Konya	1.150.112	1.229.601	1.348.829	1.468.100	1.650.455	7,06
Kars	13.891	13.822	15.082	31.260	1.560.992	6,68
Balıkesir	1.115.062	1.129.647	1.239.092	1.344.726	1.491.653	6,38
Aydın	1.007.014	993.041	1.040.328	1.049.221	1.248.066	5,34
Bursa	1.026.769	1.053.791	1.071.359	1.091.513	1.122.868	4,80
Sakarya	746.119	784.366	839.174	835.615	883.661	3,78
Çanakkale	713.290	791.179	746.976	752.050	818.938	3,50
Samsun	644.858	691.655	768.299	741.639	750.990	3,21
Denizli	637.395	641.943	662.042	696.582	682.793	2,92
Manisa	474.945	464.998	490.038	510.607	640.055	2,74
Aksaray	334.262	402.452	493.237	565.367	564.215	2,41
Şanlıurfa	205.635	386.086	336.996	349.944	544.192	2,33
Muğla	334.535	423.852	627.845	471.095	543.113	2,32
Kayseri	437.121	437.680	464.866	451.566	475.113	2,03
Diğer İller	6.826.126	6.858.619	7.174.409	7.402.168	7.718.465	33,02
Toplam	18.094.450	18.815.035	19.920.004	20.369.678	23.373.725	100,00

Kaynak TÜİK (*Mısır hasılı dahil)

2017 yılında yaklaşık 5 milyon dekar alanda silajlık mısır ekimi yapılmıştır.

Mısır Tohumu Üretimi

Ülkemizde mısır tohumu üretiminde özel sektör söz sahibidir. Yıllık 50 bin ton civarında bir tohumluk üretimi bulunmaktadır. Mısır tohumu ihracatımız, ithalatımızdan daha fazladır. 2017 yılında 9 bin ton mısır tohumu ihracatına karşılık, 3 bin ton ithalat gerçekleşmiştir.

Çizelge-5. Mısır Tohumu Üretim ve Dış Ticareti (ton)

Yıllar	Üretim			Dış Ticareti	
	Kamu	Özel	Toplam	İthalat	İhracat
2002	171	15.168	15.339	784	4.694
2003	198	21.201	21.399	2.607	12.555
2004	177	26.931	27.108	4.616	9.135
2005	1224	32.437	33.661	4.568	6.120
2006	126	15.981	16.107	1.333	8.533
2007	40	14.552	14.592	1.695	5.231
2008	0	34.097	34.097	4.538	9.602
2009	5	28.916	28.921	4.018	10.921
2010	222	35.012	35.234	3.164	8.874
2011	19	31.319	31.338	2.462	9.428
2012	151	32.645	32.796	2.667	9.628
2013	173	38.403	38.576	1.559	13.186
2014	585	65.993	66.578	1.499	13.439
2015	168	56.503	56.671	1.938	12.550
2016	411	52.380	52.791	3.535	15.698
2017	143	57.951	58.094	3.014	8.945

Kaynak; Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

Tüketilen mısırın %75'i yem maddesi olarak kullanılmaktadır. Nişasta sanayinde kullanılan mısır miktarı da %20'lik oran ile tüketim içinde önemli bir paya sahiptir.

Çizelge-6 Mısır Tüketiminin Sektörel Dağılımı (2016/2017)

Kullanım Alanı		Miktar (Ton)
Yem Maddesi	Broiler ve hindi	2.150.800
	Yumurta ve damızlık	1.792.500
	Büyükbaş / Küçükbaş ve diğer	1.333.500
Nişasta Sanayi		1.423.000
Mahalli Tüketim		148.029
Endüstriyel Tüketim		23.261
Kayıplar ve Tohumluk		203.240
Toplam		7.074.330

Kaynak; TMO 2017 Yılı Hububat Sektör Raporu

Mısırın önemli kısmının yem maddesi olarak kullanılması nedeniyle ikame ürün fiyatlarına bağlı olarak ülkemizin mısır kullanım miktarı 7,5-8 milyon ton aralığında değişiklik göstermektedir.

Dünya Mısır Üretimi

Dünyada mısır üretimi her yıl artış göstermekte olup, buğday üretim miktarını geçmiştir. Dünya mısır üretimi son 25 yılda iki kattan fazla artmıştır. 1990 yılında dünya mısır üretimi 483 milyon ton iken 2016 yılında 1 milyar tonu geçmiştir. Aynı yıllarda dünya buğday üretimi 593 milyon ton ve 750 milyon ton olmuştur. Türkiye'nin dünyadaki mısır üretimdeki yeri ise ortalama olarak %0,40 oranındadır.

Çizelge-7. Türkiye ve Dünya Mısır Üretimi (ton)

Yıl	Türkiye	Dünya	%	Yıl	Türkiye	Dünya	%	Yıl	Türkiye	Dünya	%
1961	1.017.000	205.027.583	0,50	1980	1.240.000	396.623.388	0,31	1999	2.297.000	607.426.254	0,38
1962	800.000	204.876.937	0,39	1981	1.200.000	446.772.517	0,27	2000	2.300.000	592.030.667	0,39
1963	990.000	220.228.333	0,45	1982	1.360.000	448.932.280	0,30	2001	2.200.000	615.143.531	0,36
1964	1.000.000	215.172.627	0,46	1983	1.480.000	347.082.034	0,43	2002	2.100.000	603.544.019	0,35
1965	945.000	226.544.256	0,42	1984	1.500.000	450.449.992	0,33	2003	2.800.000	645.048.171	0,43
1966	1.000.000	245.599.160	0,41	1985	1.900.000	485.527.301	0,39	2004	3.000.000	729.511.789	0,41
1967	1.050.000	272.548.473	0,39	1986	2.300.000	478.176.622	0,48	2005	4.200.000	714.185.792	0,59
1968	1.000.000	255.670.551	0,39	1987	2.400.000	453.115.794	0,53	2006	3.811.000	707.932.497	0,54
1969	1.000.000	269.506.068	0,37	1988	2.000.000	403.050.234	0,50	2007	3.535.000	793.055.503	0,46
1970	1.040.000	265.831.145	0,39	1989	2.000.000	476.874.503	0,42	2008	4.274.000	829.236.755	0,51
1971	1.135.000	313.622.622	0,36	1990	2.100.000	483.620.724	0,43	2009	4.250.000	820.069.886	0,52
1972	1.030.000	308.826.290	0,33	1991	2.180.000	494.393.020	0,44	2010	4.310.000	851.348.928	0,51
1973	1.100.000	318.290.469	0,35	1992	2.225.000	533.774.898	0,42	2011	4.200.000	886.007.062	0,47
1974	1.200.000	306.427.347	0,39	1993	2.500.000	477.207.493	0,52	2012	4.600.000	874.240.510	0,53
1975	1.200.000	341.751.971	0,35	1994	1.850.000	568.650.520	0,32	2013	5.900.000	1.015.400.446	0,58
1976	1.310.000	352.395.866	0,37	1995	1.900.000	517.286.851	0,37	2014	5.950.000	1.038.330.655	0,57
1977	1.265.000	371.593.355	0,34	1996	2.000.000	586.134.845	0,34	2015	6.400.000	1.010.609.468	0,63
1978	1.300.000	393.600.091	0,33	1997	2.080.000	584.401.847	0,36	2016	6.400.000	1.060.107.470	0,60
1979	1.350.000	418.622.993	0,32	1998	2.300.000	615.072.804	0,37				

Kaynak: FAOstat

Ülkeler açısından üretim miktarları değerlendirildiğinde ABD en fazla üretimin yapıldığı ülkedir. ABD'den sonra en fazla üretimin gerçekleştiği ülke Çin, olup, 2018 yılında dünya mısır üretiminde yaklaşık %22'lik paya sahip olmuştur. En fazla üretim yapan diğer ülkeler ise Brezilya, Arjantin ve Meksika'dır.

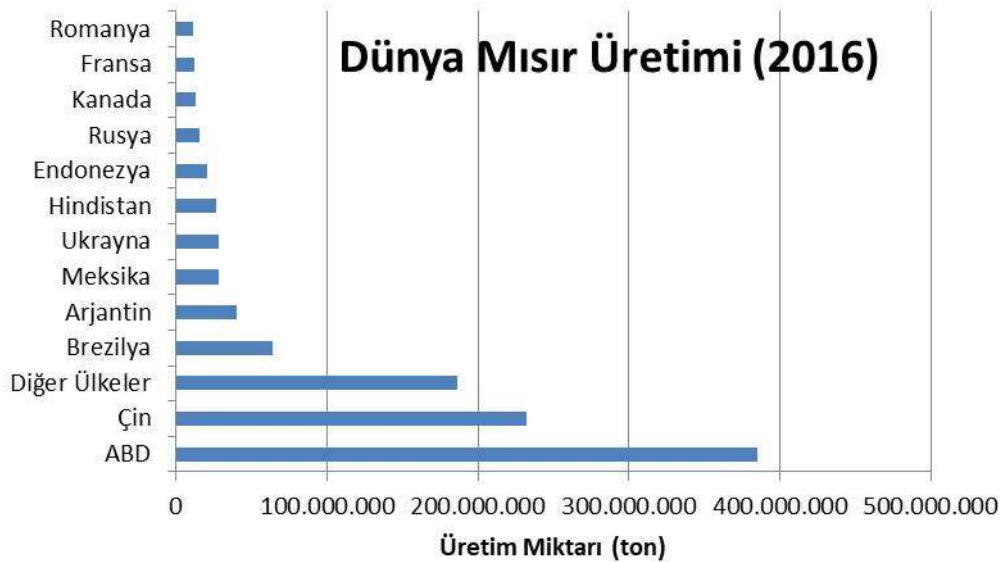
Çizelge-8. Dünya Mısır Üretimi (Ton)

Ülkeler	1961	1970	1980	1990	2000	2015	2015	2016	2016%
ABD	91.388.000	105.471.120	168.647.008	201.532.000	251.853.900	315.617.920	345.486.340	384.777.890	36,30
Çin	18.027.091	33.087.416	62.715.141	97.213.883	106.178.315	177.540.788	224.795.307	231.837.497	21,87
Brezilya	9.036.237	14.216.009	20.372.080	21.347.770	32.321.000	55.364.271	85.284.656	64.143.414	6,05
Arjantin	4.850.000	9.360.000	6.400.000	5.400.000	16.780.650	22.663.095	33.817.744	39.792.854	3,75
Meksika	6.246.106	8.879.385	12.374.400	14.635.439	17.556.900	23.301.879	24.694.046	28.250.783	2,66
Ukrayna	-	-	-	-	3.848.100	11.953.000	23.327.570	28.074.610	2,65
Hindistan	4.312.000	7.485.600	6.957.000	8.961.700	12.043.200	21.725.800	22.570.000	26.260.000	2,48
Endonezya	2.283.100	2.825.220	3.990.939	6.734.028	9.677.000	18.327.636	19.612.435	20.369.551	1,92
Rusya	-	-	-	-	1.489.399	3.084.351	13.173.296	15.309.813	1,44
Kanada	741.912	2.633.677	5.753.200	7.066.000	6.953.700	11.714.500	13.559.100	12.349.400	1,16
Fransa	2.480.000	7.491.000	9.323.400	9.400.500	16.018.168	13.975.285	13.716.048	12.131.249	1,14
Romanya	5.739.600	6.535.512	10.563.300	6.809.604	4.897.603	9.042.032	9.021.403	10.746.387	1,01
Diğer Ülkeler	59.923.537	67.846.206	89.526.920	104.519.800	112.412.730	167.038.371	181.551.521	186.064.022	17,55
Genel Toplam	205.027.583	265.831.145	396.623.388	483.620.724	592.030.665	851.348.928	1.010.609.466	1.060.107.470	100,00

Kaynak: FAOstat

Mısır üretiminde ABD kökenli uluslararası şirketlerin hâkim olduğu sektörel bir yapı bulunmaktadır. Dünya üretiminin yarısı, ABD ile birlikte ABD kökenli dev tarım şirketlerine bağımlı ülkeler olan Brezilya, Meksika ve Arjantin tarafından gerçekleştirilmektedir.

Grafik-2. Dünya Mısır Üretimi

Mısır Dış Ticareti

Türkiye mısırdaki dışa bağımlı bir üretim yapısına sahiptir. 2001 yılında 537.481 ton mısır ithal edilirken, bu rakam 2017 yılında 2.055.543 tona yükselmiştir. 2018 yılının ilk yedi ayında, bir önceki yılda yapılan ithalata yakın bir alım gerçekleşmiştir.

Çizelge-9. Türkiye'nin Mısır Dış Ticareti

Yıl	İthalat		İhracat		Yıl	İthalat		İhracat	
	Miktar (Ton)	Değer (Bin \$)	Miktar (Ton)	Değer (Bin \$)		Miktar (Ton)	Değer (Bin \$)	Miktar (Ton)	Değer (Bin \$)
1961	9.600	630	0	0	2008	1.151.407	381.938	15.056	24.948
1970	0	0	0	0	2009	485.131	135.136	32.5434	81.323
1980	0	0	8.800	1.232	2010	452.363	124.157	10.649	26.006
1990	519.098	67.684	15.382	3.103	2011	381.293	136.119	13.945	27.923
2000	1.286.190	146.887	3.963	4.096	2012	807.481	245.919	20.359	33.820
2001	537.481	65.635	9.382	8.333	2013	1.548.133	473.138	180.511	88.124
2002	1.177.659	133.754	7.642	9.946	2014	1.423.595	350.247	64.618	63.290
2003	1.818.132	276.182	10.988	13.104	2015	1.487.005	344.333	75.185	51.032
2004	1.049.744	190.477	10.525	15.805	2016	534.791	128.639	44.136	49.044
2005	218.059	47.335	127.581	22.327	2017*	2.055.543	425.673	117.976	53.038
2006	30.579	12.702	192.950	29.219	2018*	1.998.987	410.427	37.762	26.790
2007	1.128.456	269.338	8.320	8.896	Kaynak: FAOstat, *TÜİK				

Kaynak; TÜİK

2017 yılında 400 milyon dolar karşılığı ithal edilmiştir. Mısır ihracatımızın, ithalatımız ile karşılaştırıldığında oldukça küçük bir oranda olduğu görülmektedir. 2017 yılında mısır ihracat miktarımız, mısır dış ticaretimizin %5'i kadar olmuştur.

Mısır ihraç ettiğimiz ülkeler arasında Irak önemli bir paya sahiptir. Ancak 2015 yılında 40.532.456 kg olan ihracatımız 2016 yılında 40.532.456 kg'a, 2018 yılı ocak-temmuz verilerine göre ise 6.400.563 kg'a düşmüştür. 2018 yılında en fazla ihracat ABD ye 18.465.770 kg olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge-10. Mısır İhracatımız

Ülkeler	2014		2015		2016		2017		2018*	
	Miktar (kg)	%	Miktar (kg)	%	Miktar(kg)	%	Miktar(kg)	%	Miktar(kg).	%
Irak	2.451.161	3,79	40.532.456	53,91	9.911.527	22,46	60.570.544	51,34	6.400.563	16,95
ABD	24.670.500	38,18	15.991.728	21,27	11.978.462	27,14	35.655.466	30,22	18.465.770	48,90
Hollanda	10.608	0,02	11.476	0,02	21.009	0,05	7.005.469	5,94	5.004.558	13,25
Belçika	1.400.040	2,17	1.408.445	1,87	1.075.742	2,44	1.967.641	1,67	82.432	0,22
Almanya	1.535.589	2,38	3.626.200	4,82	2.840.924	6,44	1.810.097	1,53	755.976	2,00
Mısır	11.282.820	17,46	1.488.000	1,98	615.500	1,39	1.268.530	1,08	100.000	0,26
İran	3.089.304	4,78	1.102.791	1,47	998.191	2,26	1.139.595	0,97	1.212.192	3,21
Diğer Ülkeler	20.178.037	31,23	11.023.678	14,66	16.694.482	37,83	8.558.398	7,25	5.741.372	15,20
Genel										
Toplam	64.618.059	100,00	75.184.774	100,00	44.135.837	100,00	117.975.740	100,00	37.762.863	100,00

Kaynak: TÜİK, (* Ocak-Temmuz Dönemi)

Türkiye'nin 2018 yılında en fazla ihracat 18.465.770 kg ile ABD'ye yapmıştır. İthalat ve ihracat rakamlarına göre Türkiye mısır ithal eden bir ülke konumundadır. Türkiye'nin mısır ithal ettiği ülkeler arasında Rusya, Sırbistan, Romanya ve Ukrayna bulunmaktadır. Rusya'dan 2017 yılında 887 bin ton mısır ithal etmişken, bu miktar Ocak-Temmuz döneminde 1.1 milyon tonu geçmiştir.

Çizelge-11. Mısır İthalatımız

Ülkeler	2014		2015		2016		2017		2018*	
	Miktar (kg)	%	Miktar (kg)	%	Miktar(kg)	%	Miktar(kg)	%	Miktar(kg).	%
Rusya	909.517.786	63,89	785.352.869	52,81	387.233.769	72,41	886.572.492	43,13	1.114.017.315	55,73
Sırbistan	118.873.481	8,35	114.517.668	7,70	4.022.232	0,75	415.805.194	20,23	2.913.558	0,15
Ukrayna	22.096.599	1,55	40.047.375	2,69	5.414.520	1,01	279.733.184	13,61	567.976.727	28,41
Romanya	213.417.675	14,99	221.701.086	14,91	73.666.120	13,77	276.516.759	13,45	258.510.598	12,93
Macaristan	924.234	0,06	113.579.882	7,64	191	0,00	94.760.996	4,61	60.793	0,00
Moldova	40.040.520	2,81	51.179.829	3,44	2.068.113	0,39	45.537.805	2,22	11.969.640	0,60
Bulgaristan	83.381.485	5,86	54.006.347	3,63	17.843.660	3,34	12.323.400	0,60	37.478.860	1,87
Diğer	35.342.881	2,48	106.619.973	7,17	44.542.204	8,33	44.293.230	2,15	6.059.731	0,30
Genel										
Toplam	1.423.594.661	100,00	1.487.005.029	100,00	534.790.809	100,00	2.055.543.060	100,00	1.998.987.222	100,00

Kaynak: TÜİK, (* Ocak-Temmuz Dönemi)

Mısır ithalatımız sadece dane mısır olmayıp, bunun dışında mısırın işlenmesi sonucu ortaya çıkan kimi yan ürünler de küspe ve kepek yerine yem sanayinde kullanılmak üzere ithal edilmektedir. Bunlar mısır nişastasının atığı olan mısır grizi ve bioetanol atığı olan İngilizce isimlendirmenin baş harfleri ile adlandırılan DDGS'dir. Hatırlanacağı üzere mısır grizi ve DDGS Resmi Gazete'nin 10 Ağustos 2018 tarihli sayısında yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı ile gümrük vergileri sıfıra indirilen ürünler arasında yer alıyordu. ODA'mız tarafından, bu konuda 16 Ağustos 2018 tarihinde "BAKANLAR DEĞİŞİR, POLİTİKALAR DEĞİŞMEZ. İTHALATA VE İTHALAT DA KOLAYLIĞA DEVAM!" başlığını taşıyan basın açıklaması yapılmıştır.

Mısır grizi ithalatının yaklaşık yarısı ABD'den yapılırken Rusya, Ukrayna ve Bulgaristan'dan da önemli miktarda ithalat gerçekleşiyor. Türkiye 2017 yılında 622 bin ton mısır grizi ithalatına ederek 107 milyon dolar öderken, bu yılın ilk altı ayında 155 bin tonluk ithalat için ise 31 milyon dolar ödedi.

Çizelge-12 Mısır Grizi İthalatı

ÜLKELER	2014		2015		2016		2017		2018*	
	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%
ABD	116.175.782	38,85	32.003.340	12,22	264.492.830	54,49	258.403.034	41,57	71.056.590	45,93
Rusya	28.268.401	9,45	39.591.730	15,11	32.757.316	6,75	197.456.896	31,77	10.387.653	6,71
Ukrayna	62.363.380	20,85	55.781.740	21,29	59.334.125	12,22	69.350.835	11,16	37.765.225	24,41
Bulgaristan	48.572.713	16,24	53.959.648	20,60	55.584.834	11,45	62.911.650	10,12	24.817.540	16,04
İtalya	10.926.398	3,65	14.033.307	5,36	22.147.791	4,56	18.393.331	2,96	6.325.386	4,09
Çin	8.510.400	2,85	8.381.300	3,20	11.154.427	2,30	7.917.681	1,27	4.296.650	2,78
Diğer Ülkeler	24.224.535	8,10	58.248.003	22,23	39.892.116	8,22	7.148.620	1,15	61.820	0,04
Genel Toplam	299.041.609	100,0	261.999.068	100,0	485.363.439	100,0	621.582.047	100,0	154.710.864	100,0

Kaynak; TÜİK, (* Ocak-Haziran)

DDGS ithalatı sürekli artış gösteren bir ürün olup, 2017 yılında 1.78 milyon ton ithalata için 337 milyon dolara ödendi. Yılın ilk yarısında ise 572 bin ton ithalat için 132 milyon dolar ödendi. DDGS ithalatının çok önemli bir ölümü ABD'den yapılmaktadır. ABD'nin payı 2017 yılında %82 olmuştur.

Çizelge-13 DDGS İthalatı

ÜLKELER	2014		2015		2016		2017		2018*	
	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%	Miktar (Kg)	%
ABD	226.558.313	52,96	271.010.390	49,75	740.568.922	73,06	1.469.654.111	82,29	444.622.417	77,67
Bulgaristan	35.309.990	8,25	50.862.500	9,34	80.179.760	7,91	79.856.076	4,47	27.474.464	4,80
Rusya	76.614.535	17,91	90.247.420	16,57	54.351.730	5,36	64.730.440	3,62	29.939.462	5,23
Hollanda		0,00	13.613.427	2,50		0,00	53.317.140	2,99	15.410.100	2,69
Macaristan	34.154.860	7,98	64.629.756	11,86	50.791.453	5,01	41.782.498	2,34	33.227.078	5,80
Moldova	2.379.950	0,56	4.479.095	0,82	13.123.371	1,29	20.928.560	1,17	6.937.670	1,21
Ukrayna	17.767.130	4,15	11.078.340	2,03	17.042.930	1,68	16.525.030	0,93	10.769.130	1,88
Diğer Ülkeler	34.974.345	8,18	38.862.021	7,13	57.533.349	5,68	39.112.100	2,19	4.060.250	0,71
Genel Toplam	427.759.123	100,0	544.782.949	100,0	1.013.591.515	100,0	1.785.905.955	100,0	572.440.571	100,0

Kaynak; TÜİK, (* Ocak-Haziran)

2017 yılında toplam 4.5 milyon ton mısır, mısır grizi ve DDGS ithalatı için 850 milyon dolar ödenmiştir.

Dünya Mısır Ticareti

Dünya mısır üretiminde ilk sırada yer alan ABD, mısır ihracatında da ilk sırada yer almaktadır. Dünya mısır ihracat rakamlarına bakıldığında, ABD'den sonra Arjantin ve Brezilya en fazla mısır ihraç eden ülkelerdir. Aslında mısır ihracat verilerinde, ülkelerden çok küresel tarım şirketlerinin dikkate alınması gerekmektedir. ABD'li küresel tarım şirketleri Güney Amerika'da mısır üretiminde belirleyici rol üstlenmiştir. Dolayısıyla gerek ABD'den gerekse diğer Güney Amerika ülkelerinden ihraç edilen ürünler küresel tarım şirketlerinin ürünleri olup, GDO'lu ürünlerdir. Aynı şekilde Ukrayna'dan yapılan mısır ihracatı için de küresel tarım şirketleri bağlantısı dikkate alınmalıdır. En fazla mısır üreten ülkeler arasında yer alan Çin, Hindistan ve Endonezya'nın ihracatçı olmaması, bu konudaki tespitleri doğrular niteliktedir.

Çizelge-14. Dünya Mısır İhracatı ve Başlıca İhracatçı Ülkeler (Milyon Ton)

Ülkeler	2012		2013		2014		2015		2016	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
ABD	31.529.900	26,18	24.178.452	19,46	49.703.263	35,20	44.658.219	30,52	55.992.667	38,00
Arjantin	17.855.374	14,82	20.069.440	16,16	15.895.181	11,26	16.729.496	11,43	24.504.610	16,63
Brezilya	19.801.939	16,44	26.624.890	21,43	20.654.640	14,63	28.923.951	19,77	21.873.310	14,84
Ukrayna	15.630.889	12,98	16.729.468	13,47	17.556.531	12,43	19.048.697	13,02	11.014.540	7,47
Fransa	6.294.289	5,23	6.278.304	5,05	5.853.728	4,15	7.190.464	4,91	5.440.854	3,69
Rusya	2.196.553	1,82	2.599.289	2,09	3.487.880	2,47	3.697.593	2,53	5.324.066	3,61
Romanya	2.273.741	1,89	3.233.351	2,60	3.708.953	2,63	5.125.275	3,50	3.439.251	2,33
Macaristan	4.362.074	3,62	2.154.853	1,73	2.454.920	1,74	4.258.528	2,91	2.503.317	1,70
Paraguay	2.476.996	2,06	2.826.571	2,28	2.372.315	1,68	3.287.790	2,25	2.160.083	1,47
Sırbistan	2.155.401	1,79	810.248	0,65	2.400.129	1,70	2.116.781	1,45	2.072.224	1,41
Kanada	704.194	0,58	1.765.934	1,42	1.793.233	1,27	592.050	0,40	1.752.913	1,19
Meksika	772.906	0,64	582.661	0,47	405.772	0,29	745.710	0,51	1.672.618	1,14
Diğer Ülkeler	14.653.363	12,17	16.446.272	13,24	14.940.422	10,58	9.963.677	6,81	9.623.892	6,53
Toplam	120.450.205	100,00	124.222.019	100,00	141.206.720	100,00	146.325.780	100,00	147.362.102	100,00

Kaynak: FAOstat

Dünyada 150 milyon tonluk bir mısır ticareti bulunmaktadır. En fazla mısır ithalatı yapan ülke Japonya olup %10'luk bir paya sahiptir.

Çizelge-15. Dünyada Mısır İthalatı ve Başlıca İthalatçı Ülkeler (Ton)

Ülkeler	2012		2013		2014		2015		2016	
	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%	Miktar	%
Japonya	14.895.021	12,64	14.400.910	11,99	15.034.846	10,73	14.708.191	10,15	15.341.786	10,33
Meksika	9.515.074	8,08	7.153.033	5,95	10.407.011	7,43	12.145.301	8,38	14.105.991	9,50
Güney Kore	8.220.184	6,98	8.722.683	7,26	10.221.214	7,30	10.349.626	7,15	9.789.907	6,59
Vietnam	1.615.503	1,37	2.626.473	2,19	4.764.031	3,40	7.336.524	5,06	8.085.151	5,44
Çin	9.587.451	8,14	7.340.767	6,11	6.825.758	4,87	8.954.006	6,18	7.405.935	4,99
İspanya	6.094.528	5,17	5.523.687	4,60	6.296.296	4,49	6.926.361	4,78	6.019.860	4,05
Mısır	6.061.595	5,15	5.771.770	4,80	8.230.783	5,87	7.951.374	5,49	5.932.617	3,99
İran	4.676.229	3,97	4.005.482	3,33	6.184.288	4,41	5.354.475	3,70	5.660.539	3,81
Kolombiya	3.450.663	2,93	3.635.280	3,03	3.961.571	2,83	4.717.637	3,26	4.586.084	3,09
İtalya	2.653.855	2,25	3.946.648	3,29	4.676.283	3,34	3.743.444	2,58	4.466.655	3,01
Hollanda	4.030.812	3,42	4.263.147	3,55	5.263.333	3,76	4.674.055	3,23	4.209.747	2,83
Cezayir	3.041.015	2,58	3.218.998	2,68	4.108.043	2,93	4.417.613	3,05	4.115.551	2,77
Suudi Arabistan	1.912.566	1,62	2.106.596	1,75	2.568.127	1,83	2.318.213	1,60	3.602.546	2,43
Malezya	3.031.156	2,57	3.389.079	2,82	3.822.338	2,73	3.577.736	2,47	3.599.445	2,42
Güney Afrika	238.710	0,20	40.311	0,03	86.570	0,06	697.315	0,48	3.268.718	2,20
Peru	1.847.209	1,57	2.020.981	1,68	2.331.865	1,66	2.684.178	1,85	3.040.358	2,05
Brezilya	830.443	0,70	911.387	0,76	773.046	0,55	369.990	0,26	2.902.560	1,95
Diğer Ülkeler	36.106.675	30,65	41.051.923	34,17	44.555.890	31,80	43.922.811	30,32	42.410.920	28,55
Toplam	117.808.689	100,00	120.129.155	100,00	140.111.293	100,00	144.848.850	100,00	148.544.370	100,00

Kaynak: FAOstat

SORUNLAR ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mısır endüstriyel tarım uygulamalarının stratejik ürünlerinden biri olduğu gibi endüstriyel gıda üretiminin temel hammaddelerinden biridir. Mısır unu, mısır nişastası, nişasta bazlı şeker, mısır yağı gibi çeşitli kullanım şekilleri yanında, bu kullanım şekillerinin elde edilmesi ya da etanol üretimi amacıyla işlendiğinde geriye kalan artıkları önemli bir yem kaynağıdır. Mısırdan ayrıca tüm yeşil aksamı kullanılarak yapılan silaj da hayvan beslenmesinde aranan bir kaba yemdir.

Mısır üretimi tohumdan başlayarak hem üretim alanları, hem de dağıtım ve ticaret olarak geniş çapta küresel tarım şirketlerinin yönetimi ve denetimi altındadır. Mısırın, küresel tarım şirketleri tarafından GDO'lu bir ürün olarak patentlenerek çok büyük alanlarda ekimi ve üretimi yapılmaktadır. Gıda endüstrisinde farklı tat ve görüntüde ürün üretilmesinde çok yönlü bir tahıl olarak hizmet eden mısırın, geniş kullanım alanlarına son yıllarda etanol üretimi de eklenmiştir. Uluslararası kuruluşlar tarafından çok büyük reklamlarla açıklıkla mücadele programları yürütülürken, mısırın beslenme yerine etanol amacı ile kullanımı oldukça çelişkili bir durumdur. ABD'nin destek vererek, etanol üretimi için kullandığı mısır miktarı 150 milyon ton kadardır.

Küresel tarım şirketlerinin dünya gıda üretimini şekillendirmede temel ürünler olarak ele aldığı, bu nedenle tohumdan, gübre ve ilaca kadar olan üretim süreci ile tüketiciye ulaşıncaya kadar olan imalat sürecini tekellerinde tutmaya çalıştığı mısır, buğday ve soya fasulyesi üretiminin; üreticimizin alın terini ve halkımızın sağlıklı beslenme ihtiyacını karşılayacak şekilde planlanması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

1-İşletmelerin küçük, çok parçalı ve dağınık olmaları nedeniyle arazi işlerliği ve verimliliğinin düşük olması nedeniyle üretici yeterli geliri elde edememektedir. Bu nedenle arazi toplulaştırma çalışmalarına hız verilmelidir.

2-Çiftçiler yatırım olanaklarına ulaşma ve yapısal dönüşümü sağlama olanağından yoksun durumdadır. Çiftçiler örgütlenme, kooperatifçilik, yatırım ve tarım danışmanlık hizmetinden yararlandırılmalı.

3-Hasat sonrası depolama ve pazarlamada yetersizlik yaşanmaktadır. Lisanslı depoculuğa ağırlık verilmeli, TMO imkânlarından daha fazla yararlanacak bir altyapı oluşturulmalı, tekelleşme önlenmelidir.

4-Mısır tarımı yapılan bölgelerde, gittikçe artan oranda bitki hastalıkları (Kuzey yaprak yanıklığı, Fusarium, Pythium...) ve zararlılar (bozkurt, mısır kurdu ve mısır koçan kurdu...) baş göstermektedir.

Hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı çeşit kullanılmalı, kültürel önlemler ve ekim nöbeti uygulanmalıdır.

5-Girdi maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle kazanç elde edemeyen üretici üretimden uzaklaşmıştır. Gübre ve yakıttaki vergiler düşürülmeli veya destekler arttırılmalıdır.

6-Aşırı azotlu gübre kullanımı sonucunda topraklarda tuzlulaşma görülmektedir. Toprak ve yaprak analizi yapılarak, doğru zamanda ve yeteri miktarda gübreleme yapılmalıdır.

7-Üretiminin yetersizliği nedeniyle ucuz GDO`lu ürünler piyasaya girmiştir. Gerek ekim alanı gerekse birim alandan elde edilen verim artırılarak GDO`lu mısır ithalatı engellenmelidir.

8-Sulama altyapısı yetersizdir. Köylerin(mahalleler) ve sulama birliklerinin sulama altyapısı güçlendirilmelidir.

9-Hayvancılık sektöründe artan yemlik mısır ve silaj talebi karşılanamamaktadır. Yüksek verimli silajlık çeşitler geliştirilmelidir.

10-Yüksek teknoloji kombine makinelerin kullanımının yetersizdir. Ekim, toprak işleme ve gübreleme yapan kombine makinelerin kullanımı artırmak için gerekli desteklerin sağlanmalıdır.

11-Hayvancılıkta en önemli maliyet unsurunu yemleme masrafları oluşturmaktadır. Mısır silajı, yüksek enerji değeri, kolay sindirilebilmesi, nispeten de sürekli ve kaliteli kaba yem olması ve silolama kolaylığı avantajlarından dolayı ekim alanları arttırılmalıdır.